

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Fredagen, den 8 Martii, 1771.

Min Herre!

Jag kan ej underlåta at berättat Er mit missnöde öfwer en wif Mans upförande i Staden. Jag är lantbo, som J wet, och ingen ting störer mit sälla lugn; om icke posten, och det mest hwar gång från det tofiga Götheborg: altid får jag höra någon ny dårskap. Hör på följande: Jag fick nyligen bref från en bekant, som flera år uppehållet sig i Staden, i tanka at genom flit och trogna tjänster i sin ungdom bereda sig en nögd och någorlunda fördelaktig ålderdom en har spilt sin ungdom i andras tjänst med den iswer, at hans Husbonde altid wunnet, och waret mer än wäl belåten. Han hade de fullkomligaste löften, af sin Husbonde, om besordran, och at i honom hafwa et trygt och säkert rhawårn; men huru gick det? Han fördes på hahl is, och blef jämmerliken bedragen. Han stod på steget at göra lycka: söga återstod at hon war redan gjord; men i det samma kommer hans Husbonde, som, på länge

K

håll,

håll, med afwundsfulla ögon, och hjertelig gråmelse ser detta och störtar honom: han ser sig tillbaka; men ach! huru håpnar han icke, då han får se sin Husbondes hand hafwa beredt honom detta faller. Aldrig kommer han på grön qwist mer; om denne hans afwundsfulle förföljare får dana hans lycka.

Så går det, min Herre! jag mente at ord woro ord, och man war man. I mina löften är jag bergfast, och jag anser det för en grof nedrighet at i dem brista. Hvad jag lofwat mine Betjenter eller underhafwande är dem alltid en Fastighet, och kan jag göra dem mera godt än jag lofwadt; så känner jag inom mig et nöge, och smakar en wällust, hwilken jag ej kan beskrifwa.

Min Herre, i må införa detta i Spionen; om Er så tyckes: det wanhedrar wår ort, at ega, så kallade hedertlige Inwånare, på hwilkas tro och löften man likwål så litet kan bygga.

Skogen den 1771.

Asmund Ordhållare.

Swar:

Min Herre!

Ord äro ord, och man är man: et uermodigt språk, som stöter på gamla Runskan eller Göthiskan! Ho är förbunden at riswa i runstenar, och genomwandra en hop gamla Göthiska luntor och sagor; för at lära. Er tungomål?

mål? Den tåcka Fransöfkan, där och hwar, in-
 mängd i vårt Språk, låter alt för ljusligt. Hon
 förefommer mig lif en hop diamanter, infattade
 i et smycke, hwilket utom deras glans skulle lida
 alt för mycket til sin Schönhet. Men gammal
 möglad Göthiska inblandad i vårt wackra och
 läckra Språk förefaller mig ej olif en hop ogräs
 och tistlar i en hwetes-åker. Nej taler heldre
 ren Swenska, min Herre! i åren ju Swensk:
 Då förstår Er hwar man. Det heter: ord
 äro wädet och löften synwillor.

Ho bygger i våra dagar på ord och löften?
 I Hedentima war man så ensaldig, at gå långt,
 ju ofta ända in i döden för at wara ordhällig.
 Dåraktiga Tidshwarf! I gamla dårar, som in-
 tet wisten annan än ore-wågen, och som gjorden
 Er samwete öfwer at bryta löften och eder, och at
 undergraswa andres wålfärd! Huru tung måtte
 icke Er lefnad waret! Man skulle då lofwa, min-
 nas och oswifeligen hålla: nej lofwad ware
 wår uplysta tid! nu lofwar man, och där med
 är det alt.

Min Herre, bed Er Wån aldrig lita på lös-
 ten; ty då blir han aldrig bedragen. Förbl.

*

*

*

Min Herre *!

Hårom dagen san jag på gatan följande lilla
 Fragment. Det torde tjena Allmänheten til
 någon

K 2

* Insände.

någon liten uplysning; ehuru det, som andra dylika stycken, är ofullkomligt. Vil icke min Herre vara af den godheten at göra det almant? Jag tjenar med nöge igen, och förblifwer m. m.

Svar:

Min Herre!

Er begäran skal efterkommas. Jag älskar Fragmenter och brutna stycken, då andra ej kunna erhållas; men hållt uti ämnen af mera wigt. Jag anser min Herre för en, som, jämwäl i denna delen, kan tjena. Förbl.

Fragmenter.

Så wida Kongl. Maj:ts och Rikens Högloff. Cancellie-Collegium nådigt tackes förordna Handelsmannen i Kongels, Herr Christopher Barthengren til Påstmästare i samma stad, så tråda wi underteknade med våra fasta egendom uti saken och fullkomlig borgen för bemälte Herr Barthengren . . .

Historien.

Första roten och orsaken til R. Eric den 14des fattada misshag til sin broder Hertig Johan, härrörde däraf, at R. Eric hade förspord, huru Hert. Johan, då han til Angeland war försänd, at hos Dr. Elisabeth wärswa om giftermål, hade self så behagat hånne, at hon sig i de termer emot honom

honom utlåtet; det behöfde han intet wärfwa å någon annans wägnar, emedan hon det behag för hans egen person fattat; at där hon til gifmål sig skulle resolvera, Hon så snart på hans egen, som på någon annans person reflecterade. Swar af sedan K. Eric, som war elsest mycket suspicieux, fattade om Hertigen den mistänkan, som skulle Hert. Johan snarare wärfwat för sig self, än för honom. Gaf fördensful hemliga ordres til Amiral Bagge, som Hert. Johan tillika med de 2ne hwilke wore i hans följe, eller en Sture och en Stenbock, hemsöra skulle, det hin skulle så laga, at Skeppet måtte med dem stranda, kunnandes han allena salvera sig därifrån på en esping. Denna K. Eric's befallning efterkom fuller Baggen så wida, at han låt Skeppet stranda, men gaf dem därom förut tillkänna, så at de togo tiden i agt och tillika med honom bleswo alle på espingen salverade; däröfwer K. Eric intet litet wredgades, låt ock fördensful fort därefter under annan prätext Hertig Johan fångslig inmana på Åbo Slott; men Sturen, den han ock hölt mistänkt, bles strax efter sin hemkomst til Swerige, uppå Kongl. befallning, mördad.

Gref Gyllenstjerna, Minister i England, berättar i bref af den 25 Jun. 1561, til Konung Eric, at Drottning Elisabeth, på begäran at emottaga en hop dyrbara stänker, swarat med detta Sansofka ordspråket: Une femme qui donne Pabandonne, qui prend se rends.

Göteborgske Wexel-Coursen.

Den 2 och 6 Martii.

Lond.	67	- -		68	- -	D. R:mt.
Amst.	61	- -		61	- -	M. R:mt.
Hamb.	64 $\frac{1}{2}$	- -		64 $\frac{1}{2}$ à 65		M. R:mt.

Kyrko: tidningar.

I Domkyrko-Församlingen äro ifrån den 13 Febr. til den 7 dennes födde 8 Goffe- och 10 Flickobarn. Wigde Besökaren Anders Ahlin samt Pigan Anna Elisabeth Kindberg. Döde Brandtwaftskarlen Jacob Pettersson, 69 år, af håll och stung: Segelsömmaren Bengt Gabriels-sons Hustru Anna Gabriellsson, 31 år, af lungfot: Pigan Anna Brita Moberg, 21 år, af slag: Afsked. Krigsmannen Joseph Widerberg, 77 år, af ålderdom: Murgesällen Nils Forsberg, 54 år, af lungfot: Sjöculsbesökaren Benjamin Nyman, 54 år, af feber: Roderkarlen Swen Swensson, 49 år, af lungfot: och 9 barn, af feber, tröskten och slag.

Kundgörelser.

Påminnes, jämlikt den i Spionen N:o 8 utgångna kundgörelse, angående Enke- och Pupill-Cassans ledamöters sammankomst på den 26 nästa kommande Martii, kl. 10 före middagen, til de wantliga afgifternas årläggande, m. m.

Åkundas några lisp, gässfåder til köps af någon; nämner jag stället hwarest den kan be-
kommas.

För

För en årlig man är förleden Söndags aften, eller den 3 dennes förlorad en röd sassians plånsbof, hwaruti woro liggande 2ne Banco-Transport-sedlar på 150 Dal. R:mt och ungefärligen 60 Dal. S:mt eller något därtöfwer uti små sedlar, jämte en del angelägna documenter af brefwer, räkningar, quittanceer och verificationer med mera: 50 Dal. S:mt utläfwas til den som här om kan gifwa någon uplysning, och 10 Dal. samma mynt til nästa Hospital, och uplysarens namn skal förtigas, om så åstundas skulle. På Stakbergiska Tryckeriet emottages underrättelsen här om.

En Almose-frist för en Timmermans Enka wid Warfwer, Börtha Andersdotter, af den 21 Januarii 1771, fringburen af en Sjömans-gosse wid namn Inqwist, som skal waret til sjös med Capitain Fris, har upwäkt mistankar om ärendets riktighet, aldenstund halfwa arket, hwarpå någon medlidande frifwet en 2 Daler S:mts gås wa, war bortklipt och et annat fasthåstat i stället. Samma frist bles sedermera upwist på Caffehuset, och därstädes med fleres goda minne Gossen ifråntagen. De som interessera sig för samma Enka, eller eljest kånna Gossen, göra wäl at efterforska saken, och kunna här på Tryckeriet återfå fristen; hwilkens obehörighet äfwen därigenom bestyrkes, at åtskillige hederlige Prästmåns namn blifwet där salsteliget påskrifna.

Såsom någon tänker, at til Trycket befordra en Beskrifning öfwer Ost-Indiska handeln, hwilken forteligen utwisar, under första 15 åriga Decroyen af 1731, Rikets båtнад, och til hwa

De b

r.

Personer bästa systorne waret bortgifta; och sedan huru Drottningen af den 17 Junii 1746, på 20 år, blifwit esterleswad, i synnerhet 20 och 27 SS; altså behagade de som finnas hågade at pränumerera, sina namn uptefna låta på Stakbergiska Boktryckeriet, då framdeles pränumerationssumman skal blifwa utnåmd.

Nyligen infomna friska Bergostron äro, uti commission inlemnade hos Höfdaren Anders Hallberg, boende på Kronhusgatan, och säljas til billigaste pris.

Följande Böcker äro insatta til salu på et ställe, som jag nämner: Savarys Dictionnaire de Commerce &c., 4 Tomer, in 4to, håstad. Bibliothéque des Jeunes Negociants, 2 Tomer, Fr. b., in 4to. Negoce d'Amsterdam, 2 Tom., Fr. b., in 4to. Traité de Negoce par Riccard, 2 Edit. Den samma, 3 Edit., in 8vo. Manuel des Negociants, 3 Tom. Fr. b. Elemens de Commerce, 2 Tom. Fr. band. Essai sur le Declin du Commerce d'Angleterre, 2 Tom. Vues Politiques sur le Commerce, 2 Tom. Le Negociant Anglois, 2 Tom. Guide des Marchands, Description de Paris, La grandeur d'ame p Caraciolli, Le Monde fou préféré au Monde sage, Fables & Oeuvres de la Fontaine, 3 Tom. Anti-Amela, Essai sur l'Histoire du Droit Naturel, 2 Tom.

På Stakbergiska Boktryckeriet finnes til köps en liten skrift under Titul: Utdrag af et Brev til Byrkoherdens N. N., och kostar 2 öre Smt.